

EXERCICIS D'HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

I

L'ANTIC RÈGIM

1. Llegeix els següents textos

a) Té una terra per la qual deu cada any 15 diners(...). tres dies a la setmana ha de trillar una mesura de blat (...) o fer un altre treball a voluntat del senyor (...). no pot casar la filla ni la neta sense l'autorització del senyor ni vendre sense permís del senyor un cavall o un bou del bestiar propi (...) ha d'anar al molí del senyor (...) Quan mor, s'ha de donar al senyor l'animal més bo. I si mor sense fer testament, tot el seu bestiar queda a disposició del senyor.

Charles Loyseau: Llibre d'ordres i dignitats, 1610

b) El poder sobirà només resideix en la meva persona; és només per mi que existeixen els tribunals i tenen autoritat, i atès que actuen en nom meu, no se'm poden girar en contra; el poder legislatiu és només meu, sense cap dependència ni participació...; l'ordre públic complet emana de mi, i en soc el guardià suprem. Els drets i els interessos de la meva nació descansen a les meves mans.

Discurs de Lluís XV al parlament de París, 1766

c) Els lords i els comuns declaren (...)

1. Que el presumpte poder de l'autoritat reial per suspendre lleis, o l'execució de lleis sense el consentiment del parlament, és il.legal...
4. Que fer la recaptació de diners per a la corona...sense tenir el consentiment del parlament és il.legal...
6. Que el reclutament i el manteniment d'un exèrcit al regne en temps de pau, sense el consentiment del parlament, són contraris a la llei...
8. Que les eleccions dels membres del parlament han de ser lliures.
9. Que les llibertats d'expressió, discussió i actuació al parlament no poden ser jutjades ni investigades per cap més tribunal que el Parlament

The Bill of Rights, 1689

a.- Quins tipus de font són.

b.- A quina època pertanyent. Context històric

c.- Quina és la idea/s principal/es de cada un d'ells.

d.- En la primera font, en quina situació econòmica deixaven la pagesia aquests drets senyorials?

e.- A partir dels textos 2 i 3 estableix les diferències entre l'absolutisme i el parlamentarisme

2.- Observa la imatge

a.- Quin tipus de font és?

b.- La relacionaries amb els textos anteriors? Per què?

c.- Quin tipus de societat ens mostra? Quines són les característiques d'aquesta societat?

3.- Defineix els següents conceptes

Il.lustració

Economia senyorial

Despotisme il.lustrat

Manufactura

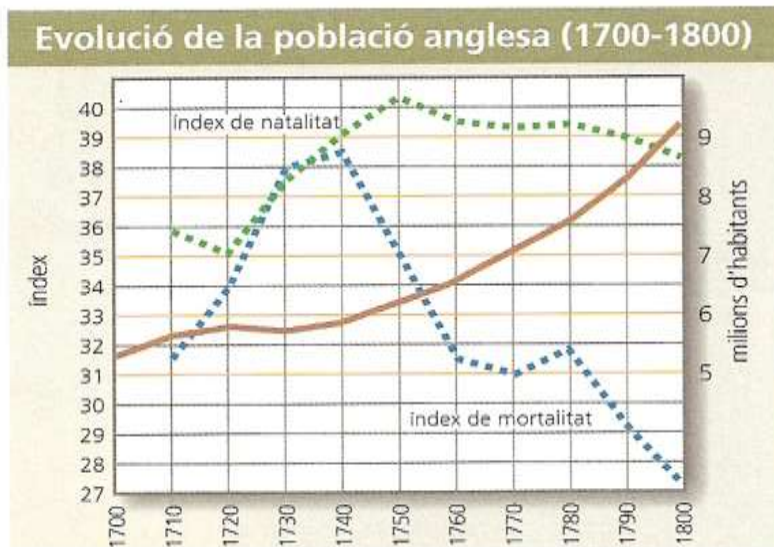
Crisi de subsistència

Mercantilisme

Fisiocràcia

La Revolució Industrial

4.- Mira el gràfic següent i descriu l'evolució de les corbes de natalitat i mortalitat?. Com evoluciona la població?.

5.- Realitza un gràfic amb les dades següents

	1750	1800	1850
França	21.000.000	27.300.000	35.800.000
Itàlia	16.000.000	17.200.000	24.400.000
Espanya	8.200.000	10.500.000	15.700.000

a.- Com evoluciona la població dels estats europeus representat al gràfic?

b.- Segueixen la mateixa dinàmica que a Gran Bretanya?.

c.- Quins factors van possibilitat el creixement de la població?

d.- Quines conseqüències va tenir aquest creixement de la població?.

6.- Raona quins avantatges representava l'anomenat sistema Norfolk respecte de la rotació triennal.

7.- Llegeix el fragment següent

“Amb el pretext de fer millores a les terres de la parròquia esmentada, es vol privat als pagesos sense terres i també totes les persones que tenen drets sobre les terres comunals del privilegi (...), és a dir, que els bous (...) puguin pasturar en aquestes terres.

Aquest privilegi no solament permet que els pagesos puguin mantenir la família durant l'hivern, sinó que també els permet entregar als ramaders caps de bestiar jove a un preu raonable per poder-lo engreixar (...)

A més, els demandants consideren que (...) serà el despoblament gairebé total del camp (...)"
Petició dels petits propietaris de terres i de les persones amb drets d'ús actiu sobre les terres comunals, 1797

- a.- Quin tipus de font és?
- b.- Per què als pagesos més pobres s'oposaven als tancaments
- c.- Quines conseqüències va tenir el tancament de terres?
- d.- Hi ha relació entre el tancament de terres i la revolució industrial?

8.- Quines relacions pots establir entre la Revolució industrial i els canvis en els transports.

9.- Llegeix el text següent

La competència i el lliure comerç animen els emprenedors, exciten l'enginy i estimulen nous descobriments, els quals impedeixen el monopoli i protegeixen els consumidors d'uns preus desorbitats. La llibertat d'indústria i de comerç estimula l'augment de la producció i no és una font d'abusos i desordres, com se sosté de vegades. Les duanes només protegeixen els interessos d'uns quants i perjudiquen la gran majoria dels consumidors...

Reflexions del Consell General de Manufactures, París, 1819

Nosaltres no volem que s'obrin les portes a productes estrangers similars al que fabriquem o als que podríem fabricar en quantitats suficients per cobrir les nostres necessitats. En definitiva, el lliure canvi només beneficia dos tipus de nacions: les que encara estan en la barbàrie, que no tenen indústria, que gràcies a Déu no som nosaltres, i les que tenen la indústria més avançada del món, que desgraciadament tampoc no som nosaltres, sinó Anglaterra. Per això, ens volen convèncer dels avantatges del lliure canvi per arruïnar la nostra indústria

F. Fournet, industrial francès, 1860

- a.- Quin tipus de fonts són?
- b.- A quines teories econòmiques fan referència? Amb quins arguments les defensen?

c.- Quin és l'objectiu de cada una d'elles?

10.- Observa les imatges

a.- Quin tipus de font són?

b.- Compara-les i treu-ne conclusions

11.- Ordena cronològicament:

creixement de les ciutats, industrialització, creixement de la producció agrícola, augment de la demanda de béns de consum, millora de les tècniques agrícoles, descens de la mortalitat, èxode rural, augment de la demanda de béns manufacturats

12.- Llegeix les següents frases i realitza un petit informe sobre la situació de la dona en la societat industrial (pot afegir uns altres documents):

La llar és la vostra empara contra tots els mals de la vida...Heu estat educades perquè sigueu dignes de crear una llar, una família, que ha de ser el vostre recer

La independència econòmica de la dona subverteix l'ordre fonamental de la família i la jerarquia del marit.

Les dones són una mala competència perquè cobren salaris més baixos i treuen feina als homes

Mentrestant, molt de nosaltres permetem que les nostres dones es llevin a les cinc del matí mentre nosaltres continuem descansant. I després que la dona s'hagi deixat la sang treballant dotze hores per mantenir els vicis dels seus explotadors, arriba a casa i, en lloc de descansar, hi troba un altre burgès, el seu home, que espera que faci totes les feines de la llar.

13.-Defineix :

Revolució demogràfica, Sistema fabril, Liberalisme econòmic, capitalisme, societat de classes, burgesia, proletariat, proteccionisme, mitjans de producció.

14.- Després de visualitzar els fragments de la pel·lícula, Temps Moderns, fer una anàlisi d'ella

Fitxa tècnica.

Context històric.

Sinopsi.

Aspectes a destacar

- Descripció del món dels treballadors: tipus, condicions de feina...
- Crisi econòmica. Efectes
- Aspectes polítics
- Resposta dels treballadors: la vaga

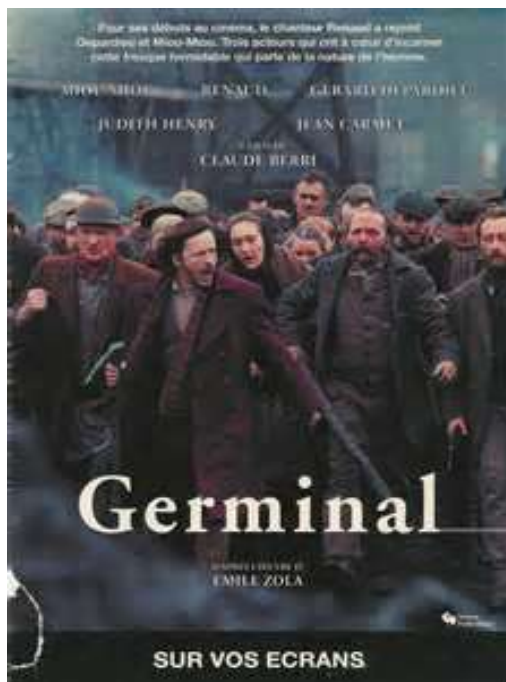

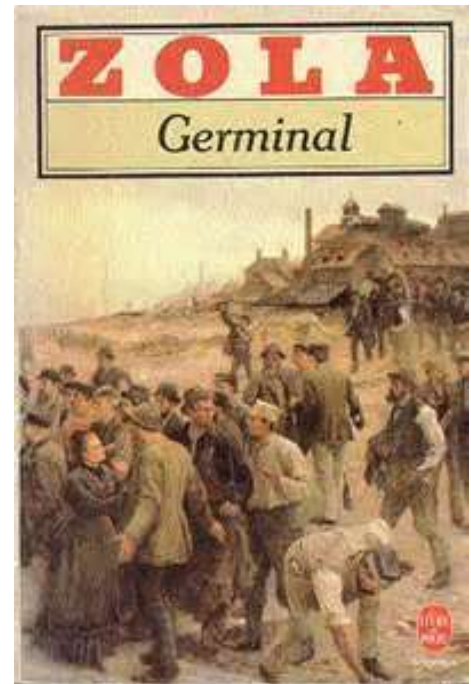
- Què et suggereixen les primeres imatges de la pel·lícula
- Anàlisi dels personatges
- Comparació amb l'època actual
- Opinió personal

16.- Després de visualitzar els fragments de la pel·lícula, *Germinal*, fer una anàlisi

d'ella

Fitxa tècnica.

Sinopsis.

Context històric

Aspectes a treballar:

- Condicions de vida. Contrast entre la classe obrera i la burgesia
- Condicions de treball en la mina
- Treball femení i infantil
- Diferents ideologies que apareixen en el film. Personatges que les representen
- La vaga i els seus efectes
- La violència, està present en la pel·lícula?
- El títol, creus que té algun significat?

Conclusions.

La Revolució Francesa

17.- Realitza un eix cronològic on apareguin els esdeveniments més importants des de 1789 fins a 1815

18.- Observa les imatges

a.- A quin fets fan referència?

b.- De què era símbol la imatge primera?

c.- Comenta la segona imatge

19.- Llegeix el següent text:

Art.1. L'Assemblea Nacional suprimeix per complet el règim feudal i decreta que els drets i els deures, tant feudals com censal...i la servitud personal són abolits sense indemnització, i tots els altres, declarats redimibles

Art.4 Totes les justícies senyorials són suprimides sense cap indemnització.

Art.5. Els delmes de qualsevol tipus i els censos corresponents...queden abolits.

Art.11. Tots els ciutadans, sense distinció de naixença, podran ser admesos a totes les ocupacions i dignitats...i cap professió útil no comportarà deshonor.

Decret de l'Assemblea Nacional, 4 d'agost de 1789

a.- Quin tipus de font és?

b.- Context històric

c.- Què estableix aquest decret?

d.- Explica el significat de l'article 11.

e.- Quin règim polític es va instaurar a França? Per què no es va consolidar?

20.- Observa la imatge i llegeix el text

Article 1r. Immediatament després de la publicació d'aquest decret, tots els sospitosos que es trobin al territori de la República i encara que estiguin en llibertat seran detinguts.

Article 2n. Es consideraran sospitosos: Primer, els que per la seva conducta, per les relacions que tenen i pels seus propòsits o escrits s'han mostrat partidaris de la tirania o el federalisme i enemics de la llibertat; Segon, els que no puguin justificar el compliment dels seus drets cívics; Tercer, les persones que se'ls hagi negat el certificat de ciutadania; Quart, els funcionaris públics suspesos o destituïts de les seves funcions per la Convenció Nacional o pels seus comissaris i no rehabilitats; Cinquè, els fins ara nobles, compresos els marits, les dones, pares, mares, fills o filles, germans o germanes, i els administradors d'emigrats que no hagin manifestat constantment la seva adhesió a la Revolució; Sisè, els que han emigrat des de l'1 de juliol de 1789 fins a la publicació del decret el 30 de març de 1792, encara que hagin tornat a França en el termini fixat pel decret esmentat o anteriorment [...].

Llei de sospitosos, 17 de setembre del 1793

a.- Quins tipus de font són?

b.- Explica el seu context històric.

c.- Què era la Convenció Nacional?

d.- Per què fa referència els d'emigrats?

e.- Què representa la imatge?

d.- Què opinió es mereix el text.

21.- Llegeix els següents fragments i respon a les preguntes

A) "L'hàbit pot arribar a familiaritzar els homes amb la violació dels seus drets naturals, fins a l'extrem que no es trobarà a ningú entre els que els han perdut que pensí tan sols en reclamar, ni cregui haver estat objecte d'una injustícia. (...) Per exemple, no han violat tots ells el principi de la igualtat de drets en privar, amb tanta irreflexió a la meitat del gènere humà del de concórrer a la formació de les lleis, és a dir, excloent a les dones del dret de ciutadania? Hi pot haver una prova més evident del poder que crea l'hàbit fins i tot prop dels homes erudits, que el d'invocar el principi de la igualtat de drets (...) i d'oblidar-lo pel que fa a dotze milions de dones? "

Condorcet

"Essai sur l'admission des femmes au droit de cité", 1790

en PAULE-MARIE DUHET

Las Mujeres y la Revolución

Barcelona, 1974 Ed. Península

B) EI CODI CIVIL NAPOLEÒNIC I LA DONA

El marit ha de mantenir econòmicament la dona casada, i aquesta ha d'obeir el seu marit.

L'autoritat (pàtria potestat) sobre els fills recau sobre el pare.

El marit ha d'administrar els béns de la seva dona i el de la família.

La dona necessita l'autorització del seu marit per a qualsevol acte jurídic i per treballar.

La dona no pot contractar ni disposar dels seus béns sense el consentiment del seu cònjuge.

L'adulteri femení és més greu penalment que el masculí.

C) La declaració de drets de l'home i del ciutadà

Article 1. *Els homes neixen i resten lliures i iguals en drets; les distincions socials només poden estar fundades en la utilitat comuna.*

Article 2. *La finalitat de tota associació política és la conservació dels drets naturals i imprescriptibles de l'home. Aquests drets són la llibertat, la propietat, la seguretat i la resistència a l'opressió.*

Article 3. *El principi de tota sobirania resideix essencialment en la nació: cap cos, cap individu, no pot exercir cap mena d'autoritat que no emani d'ella expressament.*

Article 5. *La llei només té dret a prohibir les accions nocives per a la societat. Tot allò que no està prohibit per la llei no pot ser impedit, i ningú no pot ser obligat a fer el que la llei no ordena.*

Article 6. *La llei és l'expressió de la voluntat general. Tots els ciutadans tenen dret a cooperar personalment, o per mitjà dels seus representants, en la seva formació. La llei ha de ser idèntica per a tothom, tant per protegir com per castigar. Com que tots els ciutadans són iguals davant dels seus ulls, són igualment admissibles a totes les dignitats, càrrecs i feines públiques, segons la seva capacitat, i sense cap més distinció que la de les seves virtuts i talents.*

Article 7. *Cap home no pot ser acusat, arrestat ni detingut sinó en els casos determinats per la llei i segons les formes prescrites per ella. Els qui sol·liciten, expedeixen, executen o fan executar ordres arbitràries han de ser castigats; però tot ciutadà cridat o detingut en virtut de la llei ha d'obeir a l'instant; la resistència el fa culpable.*

Article 9. *Ja que tot home és considerat innocent fins que hagi estat declarat culpable, si es jutja indispensable arrestar-lo, tot rigor que no sigui necessari per exercir un control sobre la seva persona ha de ser severament reprimat per la llei.*

Article 10. *Ningú no pot ser inquietat per les seves opinions, fins i tot religioses, sempre que la seva manifestació no alteri l'ordre públic establert per la llei.*

Article 12. *La garantia dels Drets de l'Home i del Ciutadà necessita d'una força pública; aquesta força queda instituïda per al bé comú, i no per a la utilitat particular d'aquells a qui està confiada.*

Article 17. *Sent les propietats un dret inviolable i sagrat, ningú en pot ser privat, llevat que la necessitat pública, legalment constatada, ho exigeixi evidentment, i sota la condició d'una justa i prèvia indemnització.*

- a. En quin moment històric va ser aprovat el text C?. Quines influències ideològiques presenta?. Quin és l'objectiu que persegueix?. Quina ha estat la transcendència històrica?.
- b. Hi ha alguna contradicció entre els textos A, B i C?. Justifica la resposta.
- c. Quina és la idea principal del text A?.
- d. Quines diferències hi ha entre l'home i la dona en el Codi Civil napoleònic?.
- e. Busca informació sobre Olympe de Gouges.
- f. Per què diem que Napoleó va clausurar la revolució però en va consolidar els principis a França i la va expandir per Europa
- g. Com va acabar l'Imperi Napoleònic? Què va representar per Europa?.

22.- Com definiries el liberalisme? Quina n'ha estat l'aportació als sistemes polítics contemporanis?

23.- Què va ser la Restauració?. En quins principis es basava?. Quines onades revolucionàries van posar fi aquest sistema?

24.- Observa els mapes següents i realitza un comentari

EUROPA EN 1815

25.- Busca informació sobre les unificacions d'Itàlia i Alemanya.

26.- Defineix els següents termes

Revolució	Liberalisme	Declaració de Drets	Constitució	Jacobins
Girondins	Nació	Directori	Sans-culottes	Estats Generals

EL MOVIMENT OBRER

27.- Observa i llegeix els següents documents

A)

B)

C)

D)

D) En 1832, Elizabeth Bentley, que por entonces tenía 23 años, testificó ante un comité parlamentario inglés sobre su niñez en una fábrica de lino. Había comenzado a la edad de 6 años, trabajando desde las seis de la mañana hasta las siete de la tarde en temporada baja y de cinco de la mañana a nueve de la noche durante los seis meses de mayor actividad en la fábrica. Tenía un descanso de 40 minutos a mediodía, y ese era el único de la jornada. Trabajaba retirando de la máquina las bobinas llenas y reemplazándolas por otras vacías. Si se quedaba atrás, “era golpeada con una correa” y aseguró que siempre le

pegaban a la que terminaba en último lugar. A los diez años la trasladaron al taller de cardado, donde el encargado usaba correas y cadenas para pegar a las niñas con el fin de que estuvieran atentas a su trabajo. Le preguntaron ¿se llegaba a pegar a las niñas tanto como para dejarles marcas en la piel?, Y ella contestó “Sí, muchas veces se les hacían marcas negras, pero sus padres no se atrevían a ir al encargado, por miedo a perder su trabajo”. El trabajo en el taller de cardado le descoyuntó los huesos de los brazos y se quedó “considerablemente deformada... a consecuencias de este trabajo”.

Bonni Anderson, *Historia de las mujeres: una historia propia*, volumen 2,

F) Em vaig apostar al carrer Oxford de Manchester i vaig observar les riuades d’obriers en el moment en que abandonaven les fàbriques, a les 12 en punt. Gairebé tot els infants tenien mal aspecte: eren petits i malaltissos, i anaven descalços i mal vestits. Molts no aparentaven més de set anys. Els homes, entre els quals no n’hi havia cap d’edat avançada, i que tenien entre 16 i 24 anys, estaven gairebé tants pàl·lids i escanyolits com els infants. Vaig veure, o em va semblar que veia, una estirp degenerada, éssers humans mal desenvolupats, afeblits, depravats; homes i dones que mai no arribarien a vells, infants que mai no serien adults saludables. Era un espectacle molt trist

C. Turner-Thackrah, 1831

G)

Infracció	Xílings
Filador que hagi obert una finestra	1
Filador que hagi reparat la corretja del seu tambor i hagi encès el bec del gas	2
Filador que abandoni el seu teler i es deixi el gas encès	2
Filador que encengui el gas massa aviat	1
Filador que encengui el gas massa tard al matí	2
Filador que hagi obert massa la clau del gas	1
Filador que xiuli mentre treballa	1
Filador que tingui deixalles sobre el carro	1
Filador que arribi 5 minuts després de l’últim toc de campana	1

a) Quins tipus de textos són? Context Històric

b) Explica les condicions de treball infantil que descriuen els textos?

- c) Quina situació exposa el text F? Diries que l'autor està d'acord
- d) Quines condicions laborals mostra la taula?
- e) A partir dels diferents textos, explica les causes del sorgiment del moviment obrer.
- f) Et sembla que la vida de les classes populars al s. XIX va millorar en relació amb èpoques anteriors?

28.- Llegeix el següent document

Als honorables membres dels Comuns de la Gran Bretanya i d'Irlanda, reunits al Parlament, [els adrecem] aquesta petició:

Nosaltres diem [...] que el treball de l'obrer no pot ser privat durant més temps del seu just salari. Que les lleis que provoquen l'encariment dels aliments i les que facin que no hi hagi gaires diners han de ser abolides. Com a preludi essencial d'aquestes reformes i d'altres, per tal d'assegurar al poble els mitjans necessaris per defensar assegurar eficaçment els seus interessos, nosaltres demanem [...] que, en l'elaboració de les lleis, s'escolti la veu de tots sense cap entrebanc.

Nosaltres complim els nostres deures d'homes lliures i volem tenir-ne els drets. És per això que demanem el sufragi universal. Aquest sufragi, perquè sigui lliure de la corrupció dels rics i de la violència dels poderosos, ha de ser secret [...]. Les eleccions freqüents són essencials; demanem que l'aprovació dels electors sigui l'únic criteri exigut i que tot diputat cobri del tresor públic una remuneració justa durant el temps que hagi estat cridat al servei de la nació [...].

Petició dels artistes de Birmingham (1838)

- a.- Tipus de font
- b.- Quins són els objectius del moviment cartista?
- c.- De totes les idees que s'exposen, quina destacaries tu? Justifica la resposta
- d.- Quin altre moviment es va donar anterior a aquest? En què es basava?

29.- Llegeix els següents fragments i contesta

“ Tota la història de la societat humana, fins avui, és una història de lluita de classes. Lliures i esclaus, patricis i plebeus, barons i servents de la gleba, mestres i oficials, en una paraula,

opressors i oprimits, sempre enfrontats, obstinats en una lluita ininterrompuda, de vegades oculta i d'altres franca i oberta, en una lluita que condueix en cada etapa a la transformació revolucionària de tot el règim social o a l'extermini de les dues classes bel·ligerants.”

Marx, K i Engel, F: Manifest comunista

Jo no sóc comunista, perquè el comunisme concentra i fa que l'estat absorbeixi tots els poders de la societat, perquè acaba necessàriament en la centralització de la propietat en mans de l'estat, mentre que jo vull l'abolició de l'estat...

Jo vull l'organització de la societat i de la propietat col·lectiva o social de baix cap a dalt, mitjançant l'associació lliure, i no de dalt cap a baix, mitjançant una autoritat, sigui la que sigui...

Mikhail Bakunin, 1869

a.- Tipus de fonts. Context històric

b.- Idea principal de cada un d'ells

c.- Omple el quadre següent

Principis Ideològics	
Marxisme	Anarquisme

d.- Busca informació sobre K. Marx i M. Bakunin

30.- Obrers organitzats a Europa (1910-1919):

	1910	1912	1914	1916	1919
Gran Bretanya	2.400.000	3.226.000	4.199.000	4.667.000	8.024.000
Alemanya	2.960.000	3.556.000	2.271.000	1.495.000	9.000.000
França	977.000	1.064.000	1.026.000	1.026.000	5.607.000
Itàlia	817.000	864.000	902.000	701.000	1.800.000
Espanya	41.000	100.000	421.000	99.000	211.000

a.- Tipus de font. Context històric

b.- De què ens informa aquesta font?. Descriu l'evolució sindical dels diferents països.

c.- Quines conclusions extreus d'ella?

31.- Completa el quadre

Aspectes	Primera Internacional	Segona Internacional
Cronologia		
Lloc de fundació		
Impulsors principals		
Objectius bàsics		
Tendències ideològiques		
Factors de crisi		

32.- Defineix:

Ludisme   Cartisme   Sindicalisme   Cooperativisme
Internacionals   Anarcocomunisme

33.- Busca informació sobre:

Friedrich Engels   Rosa Luxemburg
Piotr Kropotkin   Étienne Cabet

IMPERIALISME

34.- Dibuixa un mapa on es vegin les zones del món on es van crear els imperis colonials. Elabora un quadre amb les colònies que tenia cada imperi al 1914.

Metròpoli	Amèrica	Àfrica	Pròxim Orient	Extrem Orient	Oceania
Gran Bretanya					
França					

Valora la importància dels diferents imperis

35.- Llegeix els següents fragments i contesta les preguntes

[...] No és per casualitat que el Mediterrani tingui [...] d'un costat tota la civilització i de l'altre costat tota la barbàrie. [...] Està allà, davant de tots vosaltres, aquest bloc de sorra i cendres, aquesta pila inerta i passiva que des de fa sis mil anys és un obstacle al progrés universal.

Déu ofereix l'Àfrica a Europa. Preneu-la. Preneu-la, no pel canó, sinó per l'arada; no pel sable, sinó pel comerç; no per la batalla, sinó amb la indústria; no per la conquesta, sinó per la fraternitat. Vesseu el que us sobri en aquesta Àfrica i alhora resoleu els vostres problemes socials, transformeu els vostres proletaris en propietaris. Aneu-hi, feu! Feu carreteres, ports, ciutats; creixeu, cultiveu, colonitzeu, multipliqueu.

VICTOR HUGO, 18 de maig de 1879

La civilització que ens arriba d'Europa és voraç i dominant; consumeix els pobles que envaeix, extermina o aniquila les races que molesten la seva marxa conqueridora. És una civilització amb tendències caníbals; oprimeix els febles i s'enriqueix a costa seva. [...] Profetitzem sense cap dubte que això no podrà durar sempre, perquè en el món hi ha una llei sobirana que s'aplica tant a les col·lectivitats com als individus.

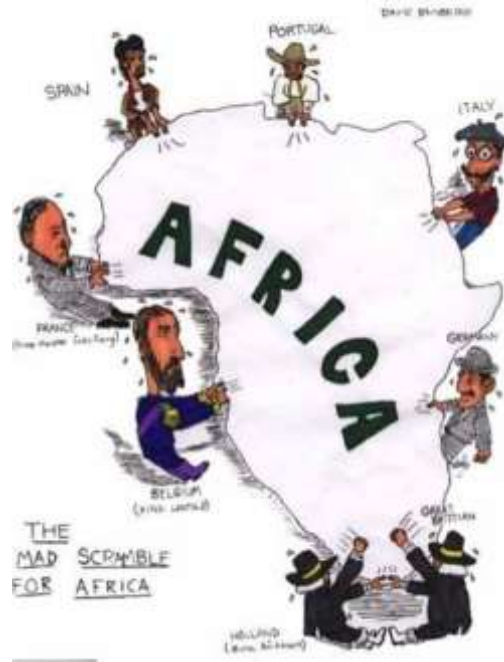
R. TAGORE, Fragment d'un discurs pronunciat a la universitat de Tòquio, 1916

La política colonial dels països capitalistes porta a l'esclavitud, al treball forçat i a la destrucció de la població indígena. La missió civilitzadora de que parlen els colonitzadors només és un pretext per amagar la seva set d'explotació i de conquesta....Aquest congrés condemna aquesta política de robatori i conquesta...i constata que la política colonial augmenta el perill de tensions internacionals i de guerra entre els pobles colonitzadors

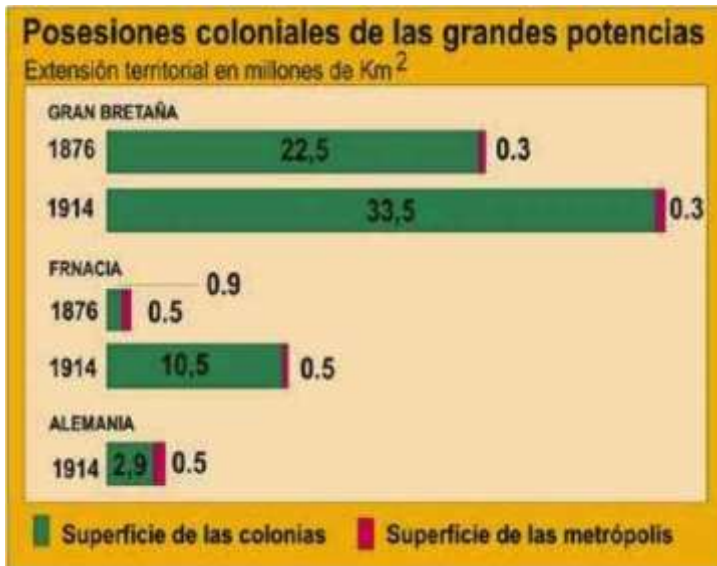
- a.- Busca informació sobre Victor Hugo i R. Tagore
- b.- Quins tipus de font són?. Emmarqueu-los en el seu context històric.
- c.- Quina és la idea principal de cada un d'ells.
- d.- A què fa referència el text de Victor Hugo quan diu “ resoleu els vostres problemes socials”
- e.- Quina/s causes del colonialisme es posen de manifest en els textos?
- f.- Hi ha algun text que faci referència a problemes futurs.
- g.- Argumenta si els autors estan a favor o en contra del colonialisme.
- h.- Penses que en la nostra societat actual s'hi defensen actituds com les que descriuen els textos? Quina opinió et mereixen?

36.- Mira les imatges següents i fer un anàlisi sobre elles: que representen, quines actituds es veuen, relaciona-les amb l'època., a quin representen els personatges....,

37.- Analitza el gràfic

a.- Quin tipus de gràfic és.

b.- Quina informació ens dóna?

c.- Per què aquesta diferència entre els països? Raona la resposta.

d.- Té alguna relació el gràfic amb la revolució industrial?. Podria estar relacionat amb algun fet bèl·lic del s. XX.

38.- Defineix

Metròpoli

Aculturació

excedent de població

dependència econòmica

expropiació

fronteres artificials

infraestructures

39.- Després de visualitzar la pel·lícula, QUEIMADA, contesta a les preguntes

1. Fitxa tècnica.
2. Sinopsis.
3. Context històric.
4. Quin és l'origen del nom de la illa?.
5. Qui és Santiago?. Per què era tan important?.
6. Quins mètodes d'execució són utilitzats a la pel·lícula?.
7. Per què no acompanya ningú a la dona de Santiago? Per què no vol parlar?.
8. Escena on li acusa de robar-li les maletes: quina és la seva finalitat?.
9. Explica com aconseguix guanyar-se la confiança de José Dolores.
10. Hi ha un parell d'escenes on apareix un primer pla d'un nadó. Què podria representar?.
11. Quin és l'objectiu de l'anglès quan parla amb els portuguesos (comparació amb una dona i una esclava). Per qui treballa?.
12. A qui mata l'acompanyant de Sir Williams durant les festes de carnaval?. Què pretenen aconseguir amb aquesta mort?. Canvia la situació de José Dolores a partir d'aquest moment?. I el règim polític de la illa?.

- 13.** Per què José Dolores abandona les armes?
- 14.** En la pel·lícula es veu com l'anglès marxa. Per què torna al cap d'un temps?. Què ha canviat?.
- 15.** Quina és la política de la Royal Sugar Company?.
- 16.** En quantes parts dividides la pel·lícula?. Raona la resposta
- 17.** Opinió personal.

LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL (1914 – 1918)

40.- Dibuixa un mapa d'abans i després de la guerra. Quins eren els grans estats europeus l'any 1914? Quin sistema polític predominava a cadascun? Compara els mapes. Quins canvis territorials s'han produït després de la guerra? Hi ha canvis en els règims polítics?

41.- observa els mapes següents

- Quins països s'havien independitzat de l'Imperi Turc el 1913?
- Quines potències tenien interessos a la zona?
- Per què Bòsnia va tenir un paper decisiu en l'esclat del conflicte?
- Quins canvis geogràfics es van produït després de la 1ª Guerra Mundial? I respecte avui dia.

42:- Llegeix els fragments següents

Una gran Sèrbia seria una atracció permanent per a tots els eslaus de Bòsnia i Hercegovina, de Croàcia ..., i constituiria un perill per a la tranquil·litat i la seguretat d'Àustria-Hongria. O Àustria-Hongria es procura unes garanties prou segures per mitjà d'una associació economicopolítica estreta amb Sèrbia engrandida, o, si Sèrbia no abandona la seva política antiaustríaca, la nostra monarquia estarà obligada a defensar ella mateixa els seus interessos

Declaració del ministre austrohongarès d'afers exteriors, 1912

Parlar de pau està de moda. Però és en pro de la pau que estem construint uns pressupostos de guerra colossals. Ah, la pau, tan bona! L'aliment que devora la sang dels pobles. Enviar a les fàbriques metal·lúrgiques una allau de comandes per preparar la guerra és un truc vell. No, no, diuen és per assegurar més bé la pau. Cuirassats i més cuirassats...milions i més milions, déu n'hi do el llit tou d'aquesta bona deessa de la pau.

Jean Jaurès (socialista francès). L'Humanité, 27 d'octubre del 1905

- a.- Tipus de document. Context històric
- b.- Quina és la idea principal de cada un dels textos
- c.- Quines causes de la guerra es posen de manifest en els textos.
- d.- Explica quin paper van tenir l'imperialisme, el nacionalisme i el militarisme en l'esclat de la guerra del 1914

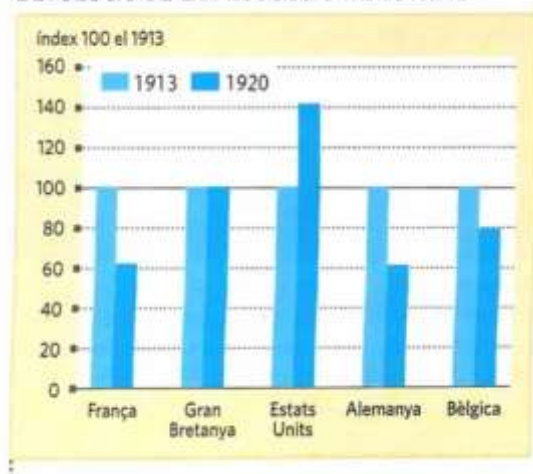
43.- Explica, breument, quines van ser les principals fases de la guerra.

44.- Justifica per què va ser "mundial" la primera guerra

45.- Observa les gràfiques

Producció de la fàbrica	1913	1918
Renault		
Cotxes	1484	553
Camions	174	1793
Tancs	0	750
Motors d'aviació	0	5000
Obusos	0	2000000
Nombre de treballadors	6300	22500

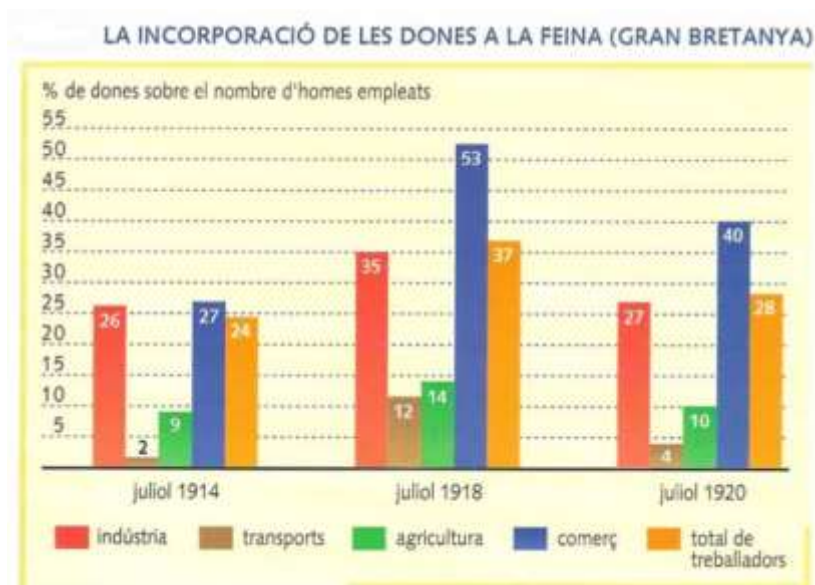
L'EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ INDUSTRIAL

- a. Quin tipus de fonts són
- b. Quins països van ser el més afectats per la guerra?.
- c. Quin va sortir beneficiat?

- d. Per què creus tu que van haver aquestes diferències?
- e. Quina informació mostra la gràfica?
- f. Com la relacionaries amb el desenvolupament industrial de la guerra?

46.- Observa les següents imatges i llegeix al text

A les dones franceses

Alemanya ha declarat la guerra malgrat els esforços de França, de Rússia i d'Anglaterra per mantenir la pau. A la crida de la pàtria, els vostres pares, els vostres fills i els vostres esposos s'han alçat i han acceptat el repte. La incorporació a l'exèrcit de tots els qui poden portar armes deixen interromputs els treballs al camp: la collita està inacabada i la verema és imminent.

En nom del govern de la república, en nom de tota la nació, faig una crida al vostre coratge i us demano que mantingueu l'activitat al camp, que acabeu les collites de l'any i que prepareu les de l'any vinent.....Cal alimentar les ciutats i, sobretot, alimentar els qui defensen les nostres fronteres...

Dempeus, dones franceses!

René Viviani, president del Consell de Ministres, 1914

- a.- Quins tipus de documents són?
- b.- Què esperava França de les dones? Quins arguments s'hi van fer servir?
- c.- Quin tipus de treball van fer les dones?
- d.- Valora el paper de les dones durant la 1ª Guerra Mundial.
- e.- Continuarà sent el mateix després de la guerra?. Què van reivindicar les dones?
- f.- Podríem relacionar la guerra amb el moviment sufragista. Busca informació sobre ell: fundació, objectius, mètodes....

47.- Els 14 punts de Wilson

1r. Tots els tractats de pau són públics i es concerten públicament, i després d'aquests no es poden concertar acords internacionals secrets de cap mena. La diplomàcia ha de ser oberta i fer-se amb publicitat davant del món sencer.

2n. Completa llibertat de navegació en els mars fora de les aigües territorials, tant en temps de pau com de guerra, a banda de mars que s'hagin tancat per acord internacional.

3r. Eliminació fins on sigui possible de totes les barreres econòmiques i establiment de la igualtat en les relacions comercials entre aquelles nacions que s'afegeixen a la pau i lluiten pel seu manteniment [...].

4t. Garanties mútues per reduir els armaments de cada país al mínim compatible amb les necessitats de la seguretat interior.

5è. Lliure, magnànima i absolutament imparcial renúncia a totes les possibles pretensions colonials. Aquesta renúncia es fonamentarà en l'estricta respecte al principi que, en resoldre sobre tals qüestions de sobirania, els interessos dels pobles afectats tindran igual pes i importància que les justificades pretensions dels governs l'al·legació jurídica dels quals e tracta de fixar.

6è. Evacuació de tot el territori rus i regulació de totes les qüestions referents a Rússia, de manera que s'asseguri la millor i més lliure col·laboració de la resta de pobles de la Terra per

donar a Rússia la possibilitat d'aconseguir, sense obstacles i sense errades, una resolució independent sobre la seva pròpia evolució política i nacional, i per tal d'assegurar a Rússia una recepció sincera en les institucions lliures, amb institucions polítiques elegides per ella mateixa, a més a més, tot el suport que necessiti i desitgi. El tracte que Rússia rebrà per part de les nacions germanes en els propers mesos serà la pedra de toc que confirmi la seva voluntat, la seva comprensió pel que fa a les necessitats russes, per diferents que aquestes siguin de les que senten les altres nacions, serà també testimoni de la seva simpatia comprensiva i altruista.

7è. Bèlgica, i en això coincideix tothom, ha de ser evacuada i restaurada, sense que ningú intenti mai limitar la seva sobirania, de la qual gaudeix en les mateixes condicions que qualsevol nació lliure [...]. Si aquesta restauració no es dugués a terme, el Dret Internacional quedaria menyscabat per sempre.

8è. Tot el territori francès ha de ser evacuat i les parts que han patit la guerra restaurades. La injustícia que Prússia va cometre l'any 1871 amb França pel que fa a l'Alsàcia i la Lorena ha de ser restaurada necessàriament per tal que pugui restablir-se la pau.

9è. La rectificació de les fronteres italianes s'ha de fer seguint els criteris de les nacionalitats.

10è. Als pobles d'Àustria-Hongria [...] cal afavorir-los en el seu desenvolupament autonòmic.

11è. Romania, Sèrbia i Montenegro han de ser evacuades i les regions ocupades s'han de restaurar [...]. Han de crear-se garanties internacionals per a la independència política i econòmica i per a la intangibilitat territorial dels diferents Estats balcànics.

12è. Per a les parts turques de l'actual Imperi Otomà s'ha d'assegurar una independència absoluta; però a les altres nacionalitats, que actualment es troben sota dominació turca, se'ls ha de permetre el seu desenvolupament autonòmic [...].

13è. S'ha de crear un Estat polonès independent que abrasi totes les regions ocupades per població indiscutiblement polonesa. Se'ls ha de donar accés al mar [...].

14è. Mitjançant convenis adients ha de crear-se la Societat General de Nacions, de manera que s'estableixi una seguretat mútua per a la independència política i la intangibilitat territorial tant de les nacions grans com de les petites.

- a) Què van ser el 14 punts de Wilson
- b) Quines idees/ objectius es desprenen d'aquest punts
- c) A qui fet històric fa referència el punt 8?
- d) Què significa "l'autodeterminació de les nacionalitats"? Es fa referència en el text?
Comenta-ho
- e) Quina proposta concreta es fa al punt 14? En qui organisme es va concretar

48.- Quin van ser els tractats de pau que van posar fi a la 1ª G.M.? Van tenir conseqüències posteriors? Per què es parla de la “ pau dels vencedors” . Justifica-ho

49.- Per què els tractats de pau que es van signar a l'acabament de la guerra només van aconseguir la pau durant dues dècades?

50.- Quina informació ens transmet la portada d'aquest diari?

Si voleu més informació, podeu consultar aquest enllaç de la pàgina de La Vanguardia de l'1 de juliol de 1919

<http://carmenbarrero.es/wp-content/uploads/2014/02/lvg19190701-008.pdf>

51.- Llegeix el text següent

Prenc nota de les paraules i de les excel·lents intencions del president Wilson...però ell ignora el fons de la natura humana. La guerra no pot ser oblidada. Amèrica no ha conegut de prop la guerra els tres primers anys del seu desenvolupament. Nosaltres, els francesos, hem perdut un milió i mig d'homes.

La guerra ha creat a la nostra població el sentiment que els danys causats han de ser reparats. No es tracta només de reparacions materials, sinó també morals

Discurs del president francès Clemenceau, 1919

- a. Diries que aquest discurs va sorgir com resposta a una intervenció anterior?. Quina?
- b. Quines dues actitud reflecteix el text?
- c. Quina creus tu que es va imposa?

52.- Defineix

Guerra de posicions

Economia de guerra

Armistici

Societat de Nacions

Reparacions de guerra

Moviment espartaquista

53.- Després de visualitzar els fragments de la pel·lícula, PATHS OF GLORY, realitza un comentari seguint les pautes següents:

Fitxa tècnica.

Sinopsis.

Context històric.

Aspectes a treballar:

- Aspectes a destacar de la primera Guerra Mundial.
- Condicions de vida en la trinxera.
- Conseqüències psicològiques que provoca la vida en les trinxeres.
- Diferents maneres d'entendre la vida en l'exèrcit: ordre, jerarquia, obediència.....
- Anàlisi dels personatges. Conseqüències de les seves actuacions.
- La violència, està present en la pel·lícula?. De quines maneres es representa.
- Com catalogaries aquesta pel·lícula: militarista, antimilitarista?. Per què?.

Conclusions

La Revolució Russa i l'origen de l'estat Soviètic

54.- Analitza el gràfic següent:

a.- Quin tipus de gràfic és ?

b.- De què ens informa?

c.- Es podria deduir d'aquesta font un dels motius de la revolució? Per què?

55.- Llegeix els documents següents i contesta les preguntes:

Nosaltres, obrers de Sant Petersburg, venim a vos per implorar justícia i protecció. Estem a la misèria, oprimits i tractats com a esclaus que han de suportar la seva amargor i callar (...)

Demanem disminuir a vuit hores l'horari laboral i convenir un salari digne (...) També demanem que ordeneu convocar els representants de totes les classes i del poble rus. I feu que les eleccions a l'Assemblea Constituent es facin segons el sufragi universal, secret i directe.

Peticions dels obrers al tsar, 1905

Ciudadans de l'Estat rus: s'ha produït un gran esdeveniment. L'Antic Règim ha estat enderrocat gràcies a l'impuls poderós del poble rus. Ha nascut una Rússia lliure i nova. Aquest gran enderrocament corona molts anys de lluita.

D'una manera unànime l'entusiasme revolucionari del poble i la determinació de la дума de l'Estat han

constituït de mutu acord el govern provisional (...).

El govern creu que l'esperit patriòtic manifestat durant la lluita contra l'Antic Règim inspirarà els nostres valents soldats al camp de batalla. Al seu torn, el govern farà tot el que pugui per subministrar a l'exèrcit allò que calgui per conduir la guerra a una fi victoriosa. El govern considerarà sagrades les aliances que ens lliguen amb les altres potències. (...)

L'Assemblea Constituent promulgarà les lleis fonamentals que garanteixin els drets inalienables del país a la justícia, a la llibertat i a la igualtat.

Primera declaració del govern provisional, 6 de març del 1917.

Els decrets d'octubre

1....pau immediata.....

El govern obrer i camperol instituït per la revolució del 24-25 d'octubre, recolzant-se en els soviets de diputats, obrers, soldats i camperols, proposa a tots els pobles en guerra i als seus governs entaular immediatament converses amb vista a una pau democràtica equitativa...immediata sense annexions ni indemnitzacions...

2. Decret sobre la terra.

a) La gran propietat sobre el sòl es declara immediatament abolida sense cap indemnització

b) Les finques dels terratinents, igual que totes les terres de la corona, els convents, l'Església, amb tot el seu bestiar i els arrens, i els seus edificis i totes les dependències, passen a dependre dels comitès agraris comarcals i dels soviets...

3. La formació del govern.

El Congrés dels Soviets de diputats obrers, soldats i camperols de tot Rússia decideix, mentre es reuneix l'Assemblea Constituent, formar un govern provisional obrer i camperol que portarà el nom de Consell de Comissaris del Poble...

II Congrés dels Soviets de tot Rússia, 25-26 d'octubre de 1917

El partit comunista enfront de la crisi del 1921

1. El Congrés crida l'atenció de tots els membres del partit sobre la unitat del partit...

6. Per les raons apuntades, el Congrés declara dissolts i ordena dissoldre immediatament tots els grups, sense excepció, que s'hagin format sobre la base d'una plataforma o una altra (és a dir: "oposició obrera", "centralisme democràtic", etc). L'incompliment d'aquest acord del Congrés comportarà l'expulsió immediata del partit.

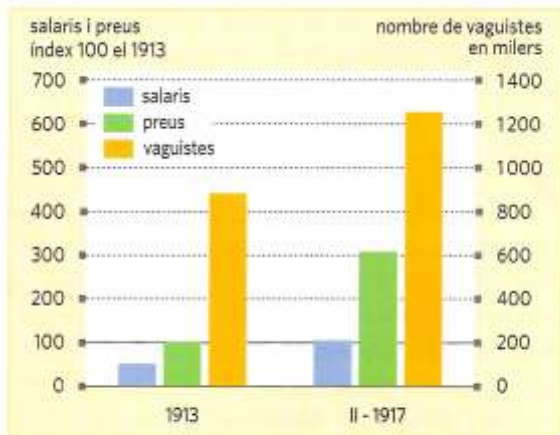
Projecte inicial de resolució del X Congrés del P. artit

Comunista de Rússia sobre la unitat del partit, 3 de març de 1921

- a.- Quin és el context històric de cada un dels textos.
- b.- Quines són les idees principals que es posen de manifest.
- c.- Que vol dir: “ L’Antic Règim ha estat enderrocat...”
- d.- A quina guerra fa referència el text.
- e.- Per què després de la revolució de febrer es va produir una altra revolució a l’octubre.
- f.- El calendari rus es regia per un calendari diferent del de l’Europa Occidental. Busca informació sobre aquest fet.
- g.- Al 1917, Lenin va dir “ Tot el poders per al soviets”. Què eren els soviets? Què volia dir Lenin amb això?. Creus tu que el govern provisional estaria d’acord amb aquest lema.
- h.- Quin sistema polític reflecteix l’últim text? Segons tu, coincideix amb les idees que van motivar la revolució?

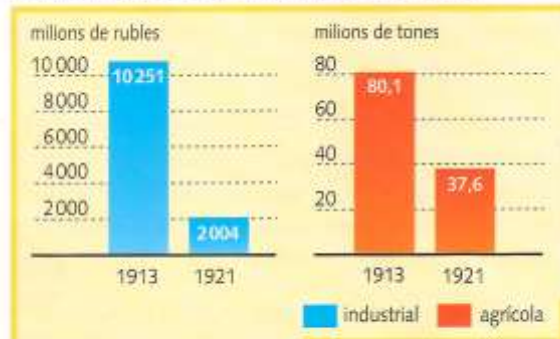
56.- Observa les gràfiques següents i contesta les qüestions

L'ECONOMIA RUSSA DURANT LA I GUERRA MUNDIAL

2. Creus que la situació econòmica durant la guerra mundial va influir en la caiguda del tsarisme?

LA CAIGUDA DE LA PRODUCCIÓ A RÚSSIA

• Per què el 1921 va baixar la producció?

Després de contestar les preguntes anteriors explica, breument, com es va recuperar l’economia a Rússia.

57.- Busca informació sobre Vladimir Ílitx Ulianov, Lenin. Què representa el cartell següent?

A qui representen els personatges?

A quina època fa referència?

58.- Busca informació sobre Lev Davidovitch Bronstein, Trotski.

59.-

- a. Busca informació sobre Iosif Visarionovitch, Stalin
- b. Quines característiques va tenir el règim estalinista?

- c. De què t'informa aquest cartell?. Es podria relacionar amb algunes de les característiques del règim d'Stalin.

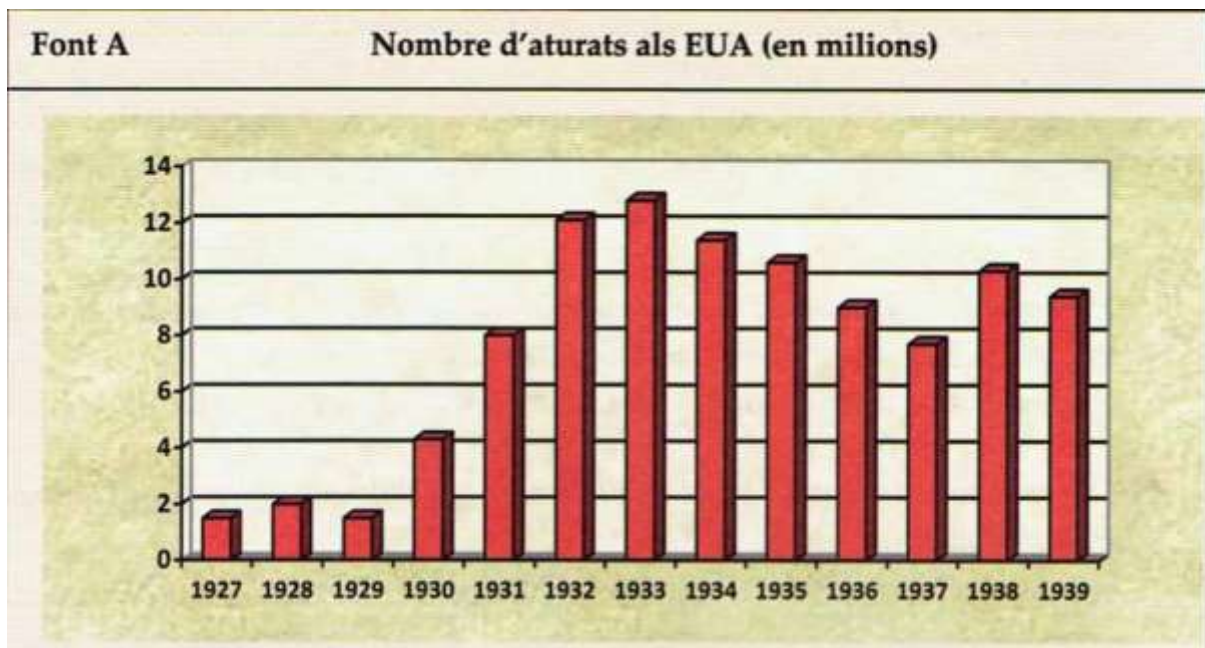
60.- Defineix

Tsarisme   Menxevic   Bolxevic   Duma   Soviet   Exèrcit Blanc
2n Internacional   Comunisme de guerra   N.E.P

LA CRISI DEL 29

61.-Observa els documents

Font D Milers de nois i un nombre limitat de noies es desplacen a través dels Estats Units; la majoria han abandonat les seves cases a causa de l'atur dels pares. La majoria deuen tenir entre setze i vint-i-un anys, encara que n'hi ha de molt més joves (...) alguns s'han escapat de casa, d'altres han estat aconsellats de marxar a buscar feina pels seus propis pares. Alguns d'aquests nois erren per les carreteres des de fa un any i mig sense haver trobat feina i no han rebut enlloc l'autorització per romandre-hi més de vint-i-quatre hores. Alguns d'aquests nois han fet diverses vegades la travessa de tot el continent; ningú no fa res per fixar-los en algun lloc, de l'única cosa que hom es preocupa és de fer-los moure amunt i avall. Agafen en marxa els vagons de mercaderies. Jo mateix n'he vist passar amb un centenar o més d'aquests joves instal·lats entre els vagons o al damunt, i això, sense esmentar els que s'han pogut encabir a l'interior. (...) Un dia hom va trobar un jove llegint aquesta carta enviada per sa mare: "La mina està tancada i romanrà tancada. El pare no pot pas trobar feina. Jo intento trobar una ocupació a la fàbrica de bruses. La Margaret també. Queda't de moment on siguis, T'estimo, Mamà". Quedar-me on sóc – esclatà en plors-. No saben pas què és això. He fet set vegades l'anada i el retorn entre San Francisco i Nova Orleans perquè no puc pas fer cap altra cosa. Cada cop que m'aturo a una ciutat la policia ve i em diu que l'abandoni abans de vint-i-quatre hores..."

Algunes ciutats mantenen asils de nit per atendre aquests joves. Afamats, sovint mig malalts, desmoralitzats, se'ls proporciona una alimentació mediocre i dormen al damunt del ciment. Fora de les ciutats els seus llocs de trobada són les "jungles" al costat de les vies fèrries –uns indrets obagosos on sovint uns quants centenars de joves es reuneixen i couen els aliments que han pogut agafar".

E. Williams: Aspectes humans de la desocupació i la beneficència (1933)

La carretera 66

L'autopista 66 és la via migratòria més important. La 66 – el llarg camí de ciment que travessa el país – serpenteja suaument amunt i avall del mapa des de Mississipí fins a Bakersfield, a través de terres vermelles i de les terres grises; es cargola muntanya amunt... i arriba a les fèrtils valls de Califòrnia.

La 66 és el camí dels refugiats, de la gent que fuig de la pols i de la terra que s'encongeix, del retruny dels tractors i de la propietat que s'encongeix...

Si només poguéssim arribar a Califòrnia, la terra on creixen els tarongers, abans no exploti aquesta rampolina. Si només...

...Per què no us torneu allà d'on heu sortir?

Això és un país lliure. Un home pot anar allà on vulgui

Això és el que vosaltres penseu! No n'heu sentit a parlar mai, de la policia fronterera de Califòrnia? La policia de Los Angeles ja n'ha aturat una colla, de malparits com vosaltres, els ha fer mitja volta. Diuen: " Si no té prou diners per comprar una propietat no l'hi volem aquí"

J. Steinbeck, El raïm de la ira, 1939

Les taxes de suïcidi van pujar i la prostitució va anar augmentant, perquè les dones desesperades buscaven maneres de pagar els comptes. La salut no podia ser una prioritat i anar al metge es reservava només per als casos molt greus. L'alcoholisme va augmentar. Fumar cigars es va encarir tant, que molts van passar a fumar cigarretes perquè era molt més barat.

The Great Depressió

Molt aviat un negoci molt més atractiu que el teatral va atreure la meua atenció i la del país. Era un petit assumpte anomenat mercat de valors. El vaig conèixer per primera vegada el 1926. Va constituir una sorpresa agradable descobrir que era un negociant molt astut. O almenys això semblava perquè tot el que comprava augmentava de valor. No tenia assessor financer. ¿Qui el necessitava? Podia tancar els ulls, recolzar el dit en qualsevol punt de l'enorme tauler mural i l'acció que acabaves de comprar començava immediatament a pujar. Mai no vaig obtenir beneficis. Semblava absurd vendre una acció a trenta quan se sabia que dintre de l'any doblaria o triplicaria el seu valor.

El meu sou anual a "Cocoters" era d'uns 2000, però això era xavalla en comparació amb la pasta que es guanyava teòricament a Wall Street (...). Amb Harpo vam comprar accions de la *United Corporation* per valor de cent seixanta mil dòlars, amb un marge del vint-i-cinc per cent (...); si un comprava vuitanta mil dòlars d'accions, només n'havia de pagar en efectiu vint mil. La resta se li deixava a deure a l'agent (...)

El mercat va seguir pujant i pujant (...). El més sorprenent del mercat el 1929 era que ningú no venia una sola acció. La gent comprava sense parar (...)

Jo lamentava desprendre'm de qualsevol acció perquè estava segur que doblaria el seu valor en pocs mesos (...). El lampista, el carnisser, el forner, l'home del gel, tots anhelaven fer-se rics, llançaven els seus sous —i en molts casos els seus estalvis de tota la vida— a Wall Street (...)

Un dia concret el mercat va començar a vacil·lar. Uns quants dels clients més nerviosos es van espantar molt i van començar a vendre (...). Al principi les vendes es feien ordenadament, però aviat el pànic va començar a deixar de banda el seny i tots van començar a vendre-ho tot (...)

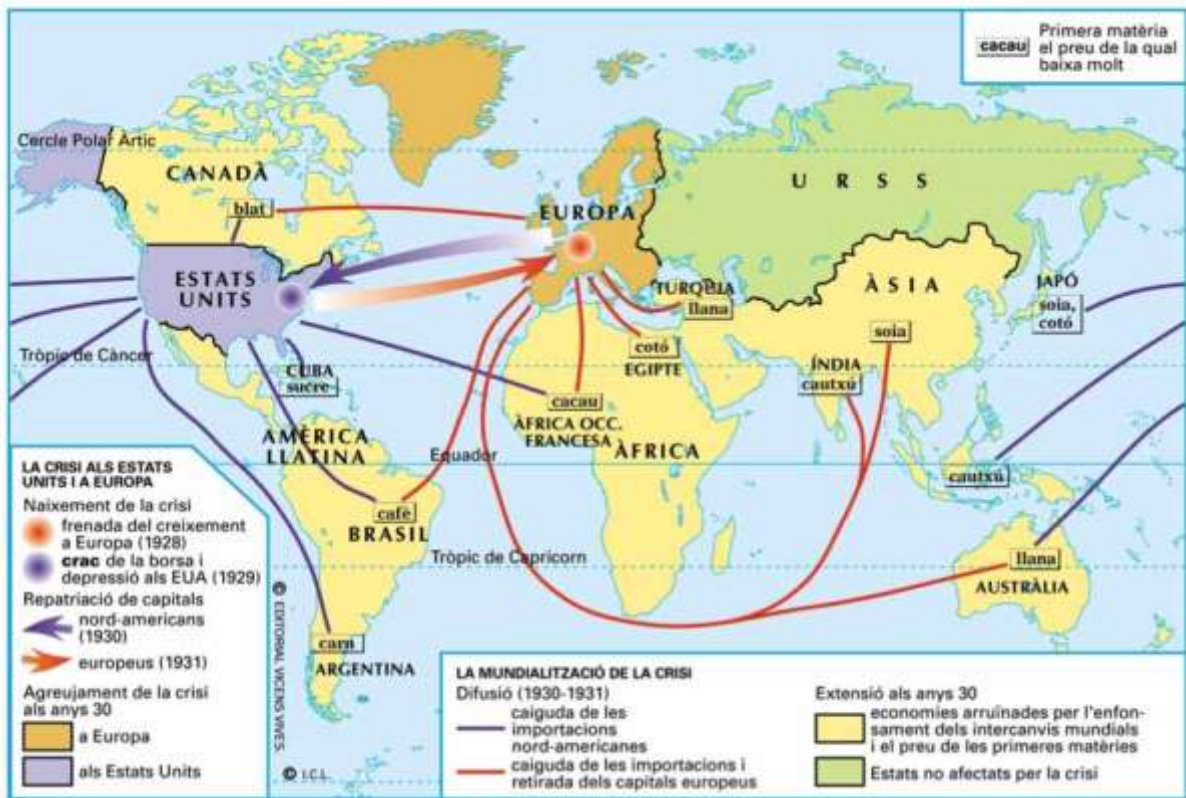
Més tard el pànic va arribar als agents de borsa, els quals van començar a cridar reclamant els marges addicionals (...) i els agents van començar a vendre accions a qualsevol preu (...). Després, un dimarts espectacular, Wall Street van llançar la tovallola i es va ensorrar. Això de la tovallola és una frase adequada perquè aleshores tot el país estava plorant (...). El dia de l'ensorrament final, el meu amic Max Gordon (...) em va telefonar des de Nova York (...) Tot el que va dir va ser: "Marx, la broma s'ha acabat."

Groucho Marx: *Groucho y yo*. Barcelona. Tusquets Editors. 1980. (Memòries del popular humorista)

Observa els documents

- 1.- Tipus de fonts. Context històric
- 2.- Realitza un informe amb la informació que mostren les diferents fonts. Destaca las frases que més t'hagin cridat l'atenció
- 3.- Quin són els sectors socials més afectat
- 4.- Quines causes van provocat aquesta situació
- 5.- Busca informació sobre Groucho Marx i J. Steinbeck

62.- Observa el mapa

1. Quin tipus de font és?
2. De què nos informa aquesta font
3. Quines van ser les causes que van provocar aquests moviments?
4. Quins països van restar al marge? Per què?

63.- Crisi econòmica a Europa (índex 100 = 1929)

	PBI			Aturats		
Anys	Alemanya	Itàlia	Gran Bretanya	Alemanya	Itàlia	Gran Bretanya
1930	90	90	99	162	141	158
1931	74	80	92	238	244	213
1932	64	77	89	294	334	221
1933	71	71	89	253	339	203
1934	81	72	94	143	320	174

a. Com va afectar a les economies europees principals, la crisi?

- b. Quins van ser els pitjors anys de la depressió?
- c. Coincideixen a tots els països?

64.- Llegeix el text

"Encara que la nostra teoria assenyali que és una importància vital atribuir als organismes centrals certs poders de direcció, avui dia confiats en la seva major part a la iniciativa privada, això no vol dir ni molt menys un ampli domini de l'activitat econòmica. (...).

L'existència d'organismes de direcció necessaris per assegurar la plena ocupació, comportarà, és clar, l'àmplia extensió de les funcions tradicionals de l'Estat. (...).

L'eixamplament de les funcions de l'Estat, necessària per a l'adaptació recíproca de la propensió a consumir i de la incitació a invertir, semblaria a un publicista del segle XIX o a un financer nord-americà d'avui, una horrible infracció dels principis individualistes. Aquest eixamplament ens sembla el contrari i com l'únic mitjà per evitar una destrucció completa de les institucions econòmiques actuals, i com la condició per a un felix exercici de la iniciativa individual. "

J. M. Keynes. Teoria general. 1936.

1. Busca informació sobre J.M. Keynes i el keinesianisme
2. En aquest text Keynes contradiu un dels principis bàsics del liberalisme econòmic
  - Quin és?
  - Com ho justifica
  - Qui portarà aquestes teories a la pràctica?

65.- Llegeix el text

(...) La nostra tasca prioritària és fer que la gent torni a treballar. Això es pot aconseguir per mitjà d'un reclutament directe per part del govern. (...) Nosaltres podem facilitar la realització d'aquest objectiu mitjançant l'augment del preu dels productes agrícoles i, amb aquests, la capacitat adquisitiva dels pagesos. El podem facilitar insistint perquè el govern federal, el dels estats i els governs locals, es posin a treballar immediatament per tal de reduir d'una manera radical els costos de funcionament. El podem facilitar unificant els ajuts a les víctimes de la crisi. (...) El podem facilitar planificant i supervisant a nivell nacional totes les formes de transport, de comunicacions i de serveis que tenen clarament un caràcter d'interès públic (...).

Finalment, en el nostre camí cap a la plena ocupació, necessitarem dur a terme tres mesures destinades a prevenir un retorn als mals temps del passat: hi haurà d'haver una vigilància estricta de totes les activitats bancàries, financeres i d'inversions; s'haurà de limitar les activitats dels que especulen amb els diners dels altres; caldrà assegurar-se que la nostra ensenya sigui alhora adequada i sanejada. (...)

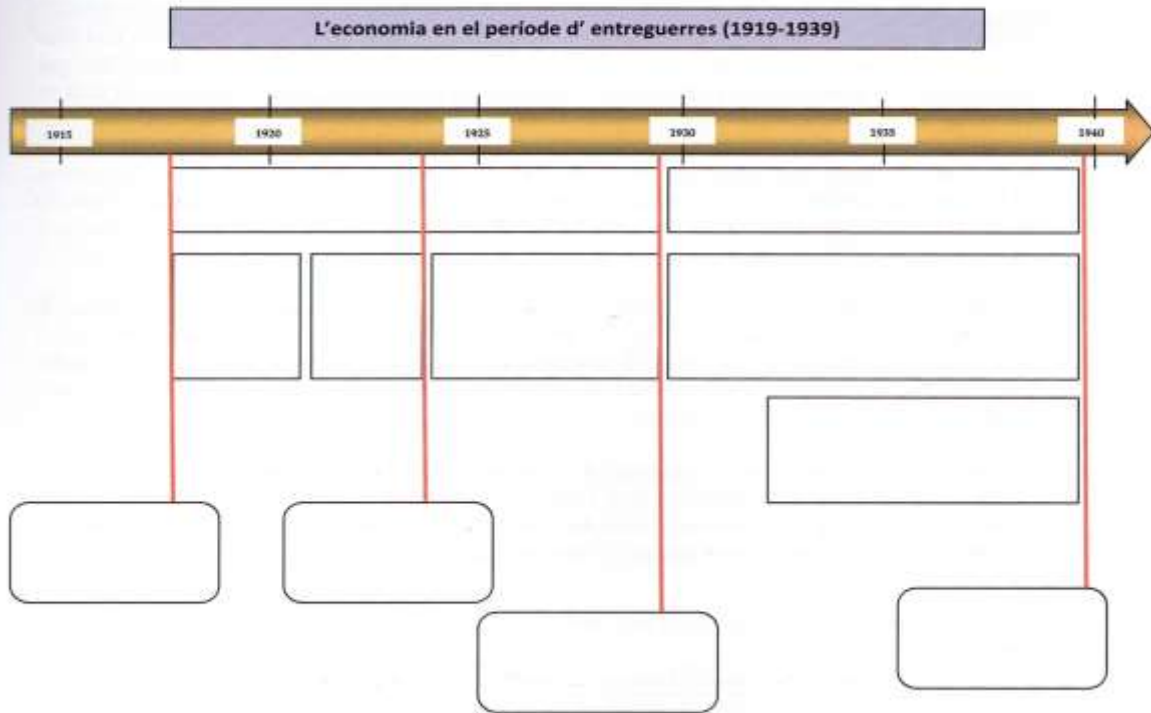
Les nostres relacions comercials internacionals, malgrat que tenen molta importància, són avui secundàries en relació amb la necessitat d'establir una política nacional sanejada (...).

Primer discurs de F.D. Roosevelt com a president, 1933.

1. Tipus de font. Context històric
2. Per quins mitjans pretenia Roosevelt assolir l'objectiu principal de la seva política econòmica?
3. Quina relació es pot establir entre el New Deal i les idees de Keynes

66.- Omple el quadre següent

* Completa el fris cronològic. Redacta'n al final un breu comentari que el resumeixi. Representa-hi el següents conceptes: 'Els "bojos" anys 20'; 'Els "negres" anys 30'; "Fase d'expansió"; "Fase de crisi"; "La prosperitat"; "Fase de depressió (1929-1929)"; "New Deal (1933-1939)"; Autarquia (a Alemanya i a Itàlia). I les dates següents: 1918 (Fi de la primera guerra mundial); 1924: Pla Dawes; 1929: Crac borsari a Nova York; 1939: esclat de la segona guerra mundial.

67.-Defineix

Especulació

Deflació

Fallida

Inflació

Superàvit

Intervencionisme

Plan Dawes

Crisi de liquiditat

New Deal

68.- Després de visualitzar la pel·lícula fer un informe on apareguin els punts següents:

Fitxa tècnica.

Sinopsis.

Context històric

Aspectes a treballar:

- Món del boxeu: ambient, el que representa....
- Com es mostra la crisi: condicions de vida, de treball, l'atur, habitatge, taberna....
- Demandes dels obrers, idees...
- Contrast entre les diferents classes socials
- Paper de les dones i dels nens
- Anàlisi dels personatges: emocions, actituds, religiositat...
- La violència, està present en la pel·lícula? De quina manera?
- .....

Utilitza frases, imatges, exemples trets de la pel·lícula.

Conclusions.

